

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 8P/20/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621201716
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Balážová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2022:6621201716.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Magdalénou Balážovou vo veci navrhovateľa: F. J., N. XX.XX.XXXX, C. A. X.. B. XXX/X, XXX XX B., štátny občan Slovenskej republiky, zastúpený JUDr. Lucia Filipková, advokátka, IČO: 42 195 179, Sládkovičova 26, 974 05 Banská Bystrica a manželky navrhovateľa: W.. B. J., N. XX.XX.XXXX, C. A. N. T. XXXX/XX, XXX XX R., štátna občianka Slovenskej republiky, zastúpená JUDr. Daniel Pribyl, advokát, IČO: 37 999 010, Advokátska kancelária, Ul. Dr. Vodú 18, 984 01 Lučenec, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej N.Z. J.M., N. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, takto

r o z h o d o l :

I. Manželstvo navrhovateľa: F. J., T. J., N. XX.XX.XXXX a manželky navrhovateľa: W.. B. J., T. A.Ó.Y., N. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa 27.10.2018 v S., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu S., zväzok 7, ročník 2018, strana 44, por. č. 52 r o z v á d z a .

II. Súd na čas po rozvode z v e r u j e maloletú N. J., N. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky W.. B. J.. Právo oboch rodičov maloletej dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok zostáva zachované.

III. Otec F. J., N. XX.XX.XXXX j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej N. sumou 150 Eur mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.

IV. Otec maloletého dieťaťa F. J., N. XX.XX.XXXX j e o p r á v n e n ý stýkať sa s maloletou N. J., N. XX.XX.XXXX každú prvú a tretiu sobotu kalendárneho mesiaca v čase od 10.00 hod do 18,00 hodiny, každú druhú nedeľu v kalendárnom mesiaci v čase od 10,00 h do 18,00 h bez prítomnosti matky PS.. B. J., N. XX.XX.XXXX.

Otec dieťa v určenom čase od matky p r e v e z m e v mieste bydliska maloletého dieťaťa a v určenom čase po ukončení styku dieťa matke o d o v z d á v mieste bydliska maloletého dieťaťa.

V. Matka j e p o v i n n á dieťa na styk s otcom riadne a včas pripraviť a otcovi ho odovzdať.

VI. Rodičia maloletého dieťaťa s ú p o v i n n í v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť v stanovenom čase uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 24 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po jej vzniku. V prípade závažných dôvodov na strane dieťaťa j e m a t k a p o v i n n á poskytnúť otcovi náhradný termín jeho styku s malolekým dieťaťom v rovnakom časovom rozsahu.

VII. Súd u k l a d á maloletej N. J., N. XX.XX.XXXX, jej rodičom: F. J., N. XX.XX.XXXX a matke W.. B. J., N. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa sociálnemu a psychologickému poradenstvu v Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec a absolvovať konzultáciu so psychológom v intervaloch podľa jeho určenia za účelom zabezpečenia rozvíjania vzájomného vzťahu medzi rodičmi, zabezpečenia rozvíjania

vzájomného vzťahu otca s dieťaťom a jeho prehlbovania, prípadne s cieľom spracovania emočnej záťaže dieťaťa a zlepšenia schopnosti vzájomnej komunikácie rodičov maloletého dieťaťa, po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

VIII. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ doručil Okresnému súdu Lučenec (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) dňa 12.03.2021 návrh na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej N. v ktorom tvrdil, že manželstvo s manželkou uzavreli dňa 27.10.2018 v S., u oboch ide o prvé manželstvo, obaja sú slovenskí štátni občania. Z manželstva pochádza jedno dieťa N., N. XX.XX.XXXX a posledné spoločné bydlisko manželov je v R., N. T. XXXX/XX, XXX XX R..

Navrhovateľ v návrhu tvrdil, že manželstvo uzavreli z lásky, spolužitie bolo spočiatku harmonické a asi po polroku sa začali hádať. Hádky pramenili z rozdielnych názorov, pretože manželka sa bránila aj minimálnemu spoločenskému styku s inými ľuďmi, vrátane rodiny. Nechcela cestovať, všetky plánované dovolenky, wellness pobyty, oslavy a návštevy zrušila. Sústavne odkladala aj svadobnú cestu a vyhovárala sa na rôzne veci. Keď uzatvárali manželstvo vedel, že manželka trpí panickou poruchou, neskôr sa začali prejavovať jej výkyvy správania a agresivita. Chcel, aby vyhľadala odbornejšiu pomoc (psychoterapeuta), čo odmietala. Vzťahy sa zhoršovali, manželka otehotnela a počas tehotenstva jej emočné výkyvy boli intenzívnejšie. Pri každej hádke ho slovne urážala, vyhadzovala mu všetky osobné veci z bytu a žiadala ho, aby vypadol. Pred uzavretím manželstva žili v spoločnej domácnosti, manželka kúpila byt v ktorom býva aj s maloletou dcérou, on do jeho rekonštrukcie investoval svojimi finančnými prostriedkami a zariadil ho. Asi 4-krát ho vyhodila z bytu. V septembri 2020 ho aj fyzicky napadla, zobral si všetky osobné veci a na 2-3 týždne odišiel k rodičom. Počas tejto doby sa upokojila, uvedomila si, že spravila chybu a žiadala ho, aby sa vrátil, lebo ich budúce dieťa potrebuje otca. Vrátil sa, dúfal, že sa vzťahy zlepšia, nechápal konanie manželky, ale vzhľadom k tomu, že bola tehotná ustupoval. Po určitej dobe manželka navrhla, aby navštívili manželskú poradňu. Navštívili Psychologickú poradňu v R., W. XX, L. K. W.K. V.. Q. B.. Prvýkrát spoločne, neskôr každý osobitne. On navštívil poradňu asi 5-6 krát, manželka tam bola 3-4 krát. Ani po narodení dieťaťa sa vzťahy nezlepšili, asi 2 týždne po pôrode a po hádke ho znovu fyzicky napadla. Všetko pretrpel, nechcel dieťa opustiť, hoci už vtedy vedel, že manželka nie je schopná zvládnuť starostlivosť o maloleté dieťa, ani žiť v manželskom zväzku. Po každom konflikte hneď volá svojej matke, celú situáciu obrátila proti nemu, jej fyzické útoky nikdy neopätovoval a nikdy ju neudrel. Už dlhšiu dobu nežijú ako manželia, nie sú medzi nimi žiadne citové väzby.

Z dôvodu, že manželka trpí psychickou poruchou diagnostikovanou ako panická porucha (epizodická záchvatová úzkosť), ktorá sa prejavuje emočnou nestálosťou a preto užíva lieky, ordinované psychiatrickou MUDr. Klárou Ďurovou, o čom navrhovateľ už vedel pred uzavretím manželstva, tak po narodení dieťaťa bola manželka stále unavená, preto dieťa v noci spalo s ním spolu v spálni, kde malo postieľku a to od prvého dňa po prepustení z nemocnice. Manželka spala v detskej izbe. Dieťaťu sa venoval cez deň, v noci, krmil ho, prebaľoval, utišoval, nosil na rukách, keď plakalo. Keď asi po 3 mesiacoch odišiel na tri dni na návštevu k rodičom do B. vybavil si pracovné veci dozvedel sa, že hneď po jeho odchode manželka odniesla dieťa matke, kde bolo dieťa dve noci bez prítomnosti matky. Matka to odôvodňovala tým, že jej veľmi vadí detský plač a preto aj spí v osobitnej izbe. Panickou poruchou trpí aj matka manželky.

Dňa 16.02.2021 sa vracal zo služobnej cesty v Bratislave, manželka mu písala SMS správu, že dieťa veľmi plače a ona už nevládze. Povedal, že asi o 10 minút bude doma, keď prišiel domov našiel plačúce dieťa v postieľke a manželka v byte nebola. Vrátila sa asi o pol hodiny po jeho príchode, čo odôvodnila tým, že už sa musela ísť vonku vyvetrať lebo to nezvládala. Navrhovateľ v návrhu popísal správanie manželky ktorej agresivita sa voči nemu stupňovala a vyhadzovala ho z bytu. Naposledy sa tak stalo 28.03.2021, kedy na neho fyzicky zaútočila a vyhodila mu jeho veci. Manželka privolala príslušníkov polície, pred nimi jej musel odovzdať kľúče, nemal v noci kam ísť, cestoval do B. cca 250 km. Kvôli vzájomným nezhodám a neochote manželky umožniť mu styk s maloletou dcérou, preto podal dňa 07.04.2021 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia tak, že žiadal zveriť maloleté dieťa do svojej osobnej starostlivosti.

Súd uznesením č.k. 10P/19/2021-111 dňa 26.04.2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 15.05.2021 a vykonateľnosť dňa 29.04.2021 nariadil neodkladné opatrenie v tomto znení:

I. Súd d o č a s n e z v e r u j e maloletú N. J., N. XX.XX.XXXX

do osobnej starostlivosti matky W. B. J., N. XX.XX.XXXX.

Otec F. J., N. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej N. J., N. XX.XX.XXXX v rozsahu 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté, nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona mesačne vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa počnúc dňom doručenia tohto uznesenia.

Otec F. J., N. XX.XX.XXXX je o p r á v n e n ý stýkať sa s maloletou N. J., N. XX.XX.XXXX K.aždý týždeň v utorok od 13.00 hod.

do 16.00 hod. a v stredu od 10.00 hod. do 13.00 hod. v mieste bydliska dieťaťa, v byte na adrese Námestie republiky 1992/18, 984 01 Lučenec.

Matka je p o v i n n á maloleté dieťa na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať v určený deň a hodinu v mieste bydliska dieťaťa a otec je povinný maloleté dieťa v určený deň a hodinu vrátiť matke v mieste bydliska dieťaťa.

II. Súd návrh otca maloletého dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

III. Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej v konaní o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k ich maloletému dieťaťu na čas po rozvode vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 8P/20/2021“.

Navrhovateľ v konaní žiadal dieťa zveriť do svojej osobnej starostlivosti a zaviazal matku výživným v sume 200 Eur mesačne od podania návrhu, so splatnosťou vždy do 15.dňa v mesiaci vopred k rukám otca, pod následkami výkonu rozhodnutia. Styk matky s dieťaťom navrhol ponechať neupravený. Svoje rozhodnutie zveriť dieťa do svojej osobnej starostlivosti odôvodnil tým, že dieťa bolo na neho zvyknuté, matka ho od neho oddelila. Svoje bezcitné a bezohľadné správanie si neuvedomila ani v nasledujúcich dňoch a preto bol toho názoru, že pre také malé dieťa, ktoré potrebuje pocit bezpečia je veľmi stresujúce žiť v takom prostredí. Vzhľadom na zdravotný stav matky má obavy o zdravie dieťaťa, aby sa agresivita matky v čase keď dieťa plače neobrátila proti dieťaťu. Zdieľal názor, že zdravotný stav matky neumožňuje celodennú sústavnú starostlivosť o dieťa. Styk matky s dieťaťom navrhol ponechať na dohode rodičov.

1.1 V priebehu konania trval na tom, aby súd zveril dieťa do jeho osobnej starostlivosti z dôvodu, že dieťa je už schopné byť mimo svojej domácnosti počas nočného prespania, a to bez matky. Na nočné prespatie mimo domácnosti dieťa reaguje pozitívne, nemá to na ňu ani jej zdravý psychický vývoj negatívny dopad. Tvrdil, že si vie svoje pracovné povinnosti zorganizovať, pracoval by formou home office a so starostlivosťou o dieťa by mu pomáhali jeho rodičia.

V prípade, pokiaľ by súd zveril dieťa do osobnej starostlivosti matky trval na tom, aby jeho styk bol upravený čo najširšie, nielen jeden deň, ale aj s nocovaním u otca z dôvodu, aby sa s N. mohla stretávať aj jeho rodina, to znamená starí rodičia, ktorí z dôvodu veľkej vzdialenosti jeho bydliska od mesta R., ako aj obmedzeného času realizácie jednodňového styku maloletú nevidajú a nemajú možnosť s ňou tráviť čas. Navrhovateľ poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax všeobecných súdov, ako aj najvyšších súdnych autorít o k snahe otca o čo najširší styk s maloletým dieťaťom. Otec dieťaťa je a stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi (I. ÚS 238/05 ÚS ČR).

Zároveň navrhol, aby súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia a odvetvia klinickej psychológie detí, klinickej psychológie dospelých za účelom odporúčenia, aká forma realizácie styku otca s maloletým dieťaťom je vzhľadom na vek, zdravý psychický vývoj a najlepší záujem dieťaťa najvhodnejšia, t.j. akým spôsobom by mal jeho styk s dieťaťom prebiehať. Súčasne by znalec posúdil aj odporúčenie, ktorý z rodičov má vhodnejšie osobnostné, morálne, sociálne a výchovné predpoklady na zabezpečenie výchovy a starostlivosti o maloleté dieťa.

1.2 V priebehu konania, na poslednom pojednávaní navrhovateľ tvrdil, že mu nevyhovuje jeho styk s dieťaťom tak, ako bol upravený neodkladným opatrením, trval na tom, že aby bolo dieťa zverené do jeho osobnej starostlivosti, keď by tomu tak nebolo, trval na tom, aby mohlo dieťa u neho nocovať.

1.3 Navrhovateľ tvrdil, že je konateľom firmy KOHAX s.r.o. V roku 2019 spoločnosť nadobudla nehnuteľnosti evidované v liste vlastníctva č. XXXX pre k.ú. V. za kúpnu cenu 100.000 Eur. Na zaplatenie kúpnej ceny mu poskytli pôžičku rodičia a tento záväzok z pôžičky je riadne evidovaný v účtovníctve spoločnosti riadok č. 42 účtovnej závierky za rok 2020. Navrhol, aby súd požiadal daňový úrad príslušný podľa sídla spoločnosti na oznámenie výsledku hospodárenia a daňovej povinnosti spoločnosti za rok 2019 a 2020. Navrhovateľ je zamestnaný v obchodnej spoločnosti KOHAX s.r.o. na trvalý pracovný pomer, polovičný úväzok od 08.04.2015, jeho mesačný príjem je od júla 2021 vo výške 375 Eur mesačne

v hrubom. Iné príjmy nemá, daňové priznanie ako fyzická osoba za rok 2020 nepodával, doručil ročné zúčtovanie preddavkov na daň za rok 2020 z ktorého jej zrejme, že úhrn zúčtovaných a vyplatených príjmov zo závislej činnosti za rok 2020 bolo vo výške 3.480 Eur. V roku 2020 mu nebola vyplatená žiadna odmena za výkon funkcie konateľa v obchodnej spoločnosti KOHAX s.r.o., vzhľadom na stratu spoločnosti, ktorú dosiahla za rok 2020, má v roku 2021 nárok za odmenu za výkon funkcie konateľa vo výške 100 Eur mesačne v hrubom. K osobným a majetkovým pomerom uviedol, že má ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou na Obchodnom učilišti vo Svidníku, býva s rodičmi v byte, v ktorom je aj detská izba pre maloletú Ninu, ktorá je plne prispôsobená jej potrebám. Rodičia znášajú náklady spojené s bývaním, navrhovateľ im prispieva spravidla sumou 100 Eur mesačne na náklady spojené so zálohovými platbami za energie, poplatky bytovému družstvu a bežný chod domácnosti. Počas pracovného týždňa si stravu zabezpečuje samostatne, počas víkendov a voľných dní sa stravuje spolu s rodičmi. Nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, ani hnutelné veci vyššej hodnoty, používa mobilný telefón, náklady na telekomunikačné služby uhrádza obchodná spoločnosť KOHAX s.r.o. a zároveň používa aj služobné osobné motorové vozidlo, tiež náklady na pohonné hmoty v súvislosti so služobnými cestami uhrádza spoločnosť KOHAX s.r.o. Pravidelné výdavky sú nasledovné: na stravu minie v priemerne 150 Eur mesačne, drogériu, hygienické potreby cca 15-20 Eur mesačne. Mesačne hradí životné poistenie na základe poisťovnej zmluvy č. 63106803 spoločnosti NN Životná poisťovňa, a.s. vo výške 92,78 Eur mesačne. Od mesiaca 08/2021 je v rámci tejto poisťovnej zmluvy pripoistená aj maloletá N. a oprávnenou osobou je matka navrhovateľa p. L.A. J.. Zároveň preukázal, že v súvislosti s tým, že sa stýka s maloletou N. na základe nariadeného neodkladného opatrenia si hradí ubytovanie v Hoteli B. M. R. vo výške spravidla 35,50 Eur až 41,50 Eur za noc, keďže býva vo B., ktorý je vzdialený od R. cca 250 km. Oblečenie si kupuje podľa aktuálnej potreby a finančných možností a prípadné rozdiely medzi svojimi príjmami a výdavkami dokáže pokryť s finančnou pomocou rodiny, prípadne čiastočne z úspor.

2. Manželka navrhovateľa sa k tvrdeniam navrhovateľa v návrhu o dôvodoch rozvodu nevyjadrila, súhlasila s rozvodom a potvrdila, že s navrhovateľom neobnoví spolužitie. Pri šetrení pomerov kolízny opatrovníkom dňa 27.05.2021 sa vyjadrila takto: Je zamestnaná v LC-REN, s.r.o. Lučenec, kde zabezpečuje administratívu a personalistiku od roku 2010. V súčasnosti je na materskej dovolenke a zo Sociálnej poisťovne Bratislava, pobočka Lučenec poberala materské v sume 1.200 Eur mesačne (v čase 04.06.2021), v súčasnosti pobera rodičovský príspevok v sume 378,10 Eur a prídavok na dieťa v sume 25,50 Eur mesačne. O maloletú N. sa celodenne stará. Dieťa počas vykonaných šetrení pôsobilo pokojným dojmom, bolo usmiate, reagovalo na podnety, dožadovalo sa matkinej prítomnosti, nepôsobilo bojzливо. Maloletá vykazovala známky veľmi dobrej starostlivosti. Obvodnou pediatričkou dieťaťa je MUDr. Q. B.. Maloletá N. je zdravá, všetky preventívne prehliadky a povinné očkovania má absolvované podľa platného očkovačieho kalendára. Matka s dcérou obývajú priestraný 3-izbový byt, ktorý je v osobnom vlastníctve matky zariadený ako obývačka, spálňa, detská izba, kuchyňa, kúpeľňa, WC. Hygiena a poriadok boli v čase sociálnej návštevy na veľmi dobre úrovni. Izby sú zariadené moderným účelovým nábytkom a elektrospotrebičmi. V detskej izbe je detská postieľka s dychovým senzorom, vstavaná skriňa, sedačka, doplnky a TV. Prostredie v ktorom dieťa žije plne vyhovuje jeho potrebám. Náklady na bývanie pozostávajú z úhrady inkasa vo výške 360 Eur, dieťa je príkrmované matka ukázala ako stravu pre dieťa pripravuje. Podľa matky maloletá spáva vo svojej postieľke, aby si od malička zvykla na vlastný priestor a neskôr nemusela absolvovať psychicky náročný presun do detskej izby.

K návrhu na rozvod uviedla, že vzťahové problémy medzi navrhovateľom a ňou začali vznikať už počas jej tehotenstva, kedy si začala všímať, že otec má iné priority ako jej. Napríklad sa stalo, že odišiel na dovolenku s kamarátom. Tiež, keď bola asi v siedmom mesiaci tehotenstva odišiel zo spoločnej domácnosti a ako dôvod uviedol, že sa s ňou nedá vydržať, lebo jej kolíšu hormóny. Ešte počas tehotenstva, z jej iniciatívy, spoločne aj samostatne navštevovali psychologičku Mgr. B.. Po pôrode matka prestala na stretnutia chodiť, lebo bola vyčerpaná a tiež nevidela žiadnu zmenu v partnerskom fungovaní. Po mesiaci od pôrodu navrhovateľ odišiel zo spoločnej domácnosti so slovami, že už k matke nič necíti. Aj počas manželstva a tehotenstva prichádzal a odchádzal hocikedy a hovoril, že kvôli práci, ale ona mu neverila. Posledný konflikt, ktorý sa vyostřil medzi nimi bol 28.03.2021, kedy privolala políciu a po ňom bol podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa slov matka aktuálne je otec pri styku s dieťaťom k matke slušný, nie je útočný. Od posledného konfliktu rodičov pri realizácii styku dňa 04.05.2021, kedy zasahoval do osobných vecí, medzi rodičmi konflikt nenastal, ani komunikačný ani partnerský. V tejto súvislosti sa matka dobrovoľne zúčastňuje odborného poradenstva s využitím mediačných techník v Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, za účelom zlepšenia a úpravy vzťahu a komunikácie medzi rodičmi. Matka tvrdila, že

dieťa na styk s otcom pripraví, niekedy sa stalo, že maloletá plakala, preto dieťa otec vrátil skôr ako je stanovený časový rozsah styku. Styk s maloletou sa realizoval väčšinou vo vonkajších priestoroch, no dňa 25.05.2021 otec s maloletou trávil čas v jej detskej izbe, so súhlasom matky, ktorá mu to vzhľadom na počasie navrhla. Matka vidí, že otec má dcéru rád, aj keď sám musí vidieť, že maloletá je predovšetkým naviazaná na ňu. Podľa matky sa otec dokáže postarať o dieťa v tom smere, že jej vie pripraviť mlieko, vie ju prebaľiť, čo robil už v dobe, keď boli spolu a keď si matka potrebovala niečo vybaviť. Uvedená starostlivosť však nikdy netrvalo viac ako dve hodiny. Matka nevie, či by zvládol celodennú starostlivosť o maloleté dieťa. Výdavky na uspokojenie potrieb maloletého dieťaťa pozostávajú z nákupu oblečenia 50 Eur mesačne, hygienických potrieb 30 Eur mesačne, vitamínov v sume 25 Eur mesačne, stravy 5 - 50 Eur mesačne, nákupu hračiek v sume 10 Eur mesačne, jednorazového zakúpenia posteľnej bielizne vo výške 40 Eur. Na nákup mlieka matka vynaloží sumu 100 Eur mesačne a za plienky 50 Eur mesačne. Matka tvrdila, že už pred plánovaným rodičovstvom nezatajovala svoj zdravotný stav pred otcom, navrhla dieťa zveriť do svojej osobnej starostlivosti. V súčasnosti jej žiadna prekážka nebráni, aby sa nedokázala postarať o maloleté dieťa. Vzhľadom na výdavky maloletého dieťaťa a určitý životný štandard, ktorý dieťaťu vytvorili obidvaja rodičia navrhla určitý výživný vo výške 400 - 500 Eur mesačne. V tej dobe (04.06.2021) navrhla, aby sa otec stýkal s maloletou dcérou 1 krát v týždni v pondelok v čase od 10.00 hod do 15.00 hod.

3. Kolízny opatrovník v správe o prešetrení pomerov doručenej súdu dňa 04.06.2021 na základe vykonaného sociálneho šetrenia konštatoval, že matka dieťaťu poskytuje vyživovaciu povinnosť osobnou starostlivosťou, starostlivosťou o ich spoločnú domácnosť v rozsahu zodpovedajúcom vlastným schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom. Má vytvorené veľmi dobré materiálne prostredie pre zabezpečenie riadnej starostlivosti a uspokojovanie potrieb maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa je na osobu matky primárne citovo naviazané, čo neverbálne, deklarovalo aj počas sociálneho šetrenia. Obidvaja rodičia v telefonickom rozhovore (matka aj v osobnom rozhovore) deklarovali vzťahové a komunikačné problémy pri realizácii styku s maloletým dieťaťom. Rodičom bolo odporúčené odborné poradenstvo v Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, za účelom zlepšenia a úpravy vzťahu a komunikácie medzi rodičmi. Obidvaja rodičia sa na odbornom poradenstve s využitím mediálnych techník v tej dobe zúčastňovali a so zamestnancom RPPS úradu aktívne dobrovoľne spolupracovali.

Kolízny opatrovník bol toho názoru, že obidvaja rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti, ktoré im vznikli narodením dieťaťa. S narodením dieťaťa rodič berie na seba osobnú zodpovednosť za všestranný vývoj svojho dieťaťa, ktoré je v plnej miere odkázané na svojich rodičov. Pri posudzovaní najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa a na základe sociálnych šetrení a prijatých podnetov konštatoval, že obidvaja rodičia zlyhávajú pri vytváraní podmienok na rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi a inými blízkymi osobami. Do rodičovstva vstupovali po niekoľkoročnej známosti a vedení spoločnej domácnosti usudzujúc, že vzájomne poznali aj svoj zdravotný stav.

Na základe vykonaného sociálneho šetrenia je matka z hľadiska fyzického, psychického a existujúcich vhodných bytových a materiálnych podmienok spôsobilá sa o dieťa starať. Skutočnosti uvádzané otcom nevedú ešte opodstatnene k záveru, že zdravotné problémy matky nie sú pod kontrolou, môžu na vývoj dieťaťa vplývať deštruktívne a matka samotná môže ohroziť psychické zdravie a budúcnosť dieťaťa. Z psychiatrického hľadiska MUDr. K. Ď. potvrdila (v konaní sp. zn. 10P/19/2021), že matka netrpí takou duševnou poruchou, ktorá by znemožňovala starostlivosť o jej maloleté dieťa. Užíva nízke dávky antidepresív, ktoré spôsobilosť matky starať sa o svoje dieťa neovplyvňujú. V súčasnosti je komunikácia medzi rodičmi problematická, hoci obidvaja rodičia v tomto smere vyhľadali odborné poradenstvo - tak ako to uviedol vyššie. Poradenstvo je cieleňé na konsenzus rodičovských kompetencií. Efektivita psychologického poradenstva je však závislá predovšetkým na dobrovoľnej a motivovanej spolupráci zo strany klientov a Referátu poradensko-psychologických služieb. Pokiaľ súd usúdi, že trvanie manželstva nie je v záujme maloletého dieťaťa, navrhne dieťa zveriť do osobnej starostlivosti matke s prihliadnutím na záujem dieťaťa a jeho primárnu citovú väzbu. Výšku výživného navrhne určitý s prihliadnutím na odôvodnené potreby dieťaťa, reálne príjmové možnosti povinnej osoby, dané tak jej subjektívnymi vlastnosťami ako aj objektívnymi skutočnosťami. Nepopierajúc právo otca a jeho vôľu podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa a nevyhnutnosť výchovného otcovského prvku aj v takomto útlom veku dieťaťa, navrhne, aby úprava styku s druhým rodičom zohľadňovala vek dieťaťa, jeho denný režim a vývinové potreby a zároveň, aby upraveným stykom bol vytvorený adekvátny časový priestor pre otca, ktorý má len počas výkonu práva na styk možnosť výchovne vplývať a pôsobiť na dieťa a to najmä svojou prítomnosťou alebo svojím príkladom. Rodičia by sa mali na úprave styku s maloletým dieťaťom predovšetkým dohodnúť.

3.1 Kolízny opatrovník doručil súdu dňa 14.06.2021 správu z prešetrenia pomerov u otca z ktorej vyplynulo že otec žije na adrese trvalého bydliska vo veľkom rodičovskom 3-izbovom byte v rozlohe 76 m². Byt pôsobí čisto, presvetlene a útulne. V chodbe je veľká vstavaná skriňa, kuchyňa je plne vybavená spotrebičmi s jedáľenským stolom, stoličkami. Kúpeľňa a toaleta sú oddelené. V kúpeľni je sprchovací kút, umývadlo a práčka. V detskej izbe sú dve postele, skriňa, TV, tiež slúži ako pracovňa s počítačom. V obývacej izbe je veľká rohová kožená sedačka, TV, obývacia stena, konferenčný stolík a tiež veľký jedáľenský stôl a stoličky. Zo spálne je prístup na balkón, taktiež je tam TV, manželská posteľ a vstavaná skriňa. Celkovo domácnosť pôsobí veľmi dobre, harmonicky, vedená v čistote a poriadku na štandardnej úrovni. Otec býva spolu s rodičmi, ktorí si toho času stavajú rodinný dom v meste B.. Je konateľom obchodnej spoločnosti KOHAX, spol. s r. o so sídlom na adrese trvalého pobytu otca, zameranej na veľkoobchod výroby a predaja kovového materiálu. Jeho pracovnou náplňou je manažovanie spoločnosti. S manželkou žili pred uzatvorením manželstva asi 3 roky. Mal vedomosť o jej zdravotnom stave, ktorý je údajne podložený lekárskou správou a stanovenou diagnózou. Liečila sa a bola nastavená medikamentózne. Pred tehotenstvom prestala užívať lieky, počas tehotenstva užívala len niektoré, ktoré plodu nemohli ublížiť. V čase podania správy otec nevedel, či je matka nastavená medikamentózne. Snažil sa matke zabezpečiť certifikovanú psychoterapeutickú pomoc, matka o ňu neprejavila záujem. Praktické skúseností so starostlivosťou o maloleté dieťa otec evidentne preukazuje. Udáva, že po príchode matky z pôrodnice s maloletou N. bol s dieťaťom nasledujúce dva dni. Dieťa nebolo kŕmené materinským mliekom, najprv ho prikrmovali umelým mliekom Hipp, avšak pre neprestávajúce koliky zmenili umelé mlieko na Kendamil Organic 1. Otec zvláda bežnú starostlivosť o dieťa, kúpanie, masírovanie, prebaľovanie, čo nevníma ako problém. Tri mesiace k maloletej v noci vstával, spával s ňou v spálni, kde mala postieľku, matka maloletej spávala v detskej izbe. Dieťa už dvakrát absolvovalo preventívnu prehliadku i prvé očkovanie. Spoločnú domácnosť v R. opustil 28.03.2021 po partnerskom konflikte, ktorý sprevádzala slovná i fyzická agresivita a bol nútený zavolať políciu. Od uvedeného incidentu sa pokúšal s dieťaťom stretnúť 3 krát fyzicky, čo mu nebolo umožnené, a raz telefonicky. V danej situácii preto podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Potom ako boli dočasne upravené pomery rodičov k maloletemu dieťaťu do rozvodu manželstva neodkladným opatrením, matka sa o dieťa stará, otec prispieva výživu maloletej vo výške 30 % zo sumy životného minima a má s dieťaťom upravený styk.

Otcova prvá návšteva maloletej dcéry od nariadenia neodkladného opatrenia sa uskutočnila koncom apríla 2021, kedy ešte matka nemala doklad o vydaní nariadeného opatrenia. V domácnosti bola prítomná stará matka z matkinej strany a teta, ktoré ho kontrolovali a sledovali. Vnímal ich ako manželkine alibi. Styk prebiehal v nevyhovujúcich podmienkach. Nasledujúci deň styk prebiehal rovnako, s nemiestnymi pripomienkami, pohádali sa, svokra ho vyhadzovala z bytu. Bol nútený zavolať políciu. Zo styku odišiel skôr, kontaktoval svoju právničku, ktorá upovedomila súd, že v takomto prípade nie sú pre neho vhodné podmienky na realizáciu styku. Od uvedeného incidentu sa situácia zmenila. V súčasnosti matka rešpektuje rozhodnutie súdu, je súčinná, v byte už nie sú tretie osoby. S dieťaťom sa stretáva sa na základe vzájomnej dohody aj nad rámec. Pravidelne prispieva výživným a zároveň zabezpečuje mlieko, plienky, oblečenie, hračky. Šetrením bolo zistené, že u otca sú vhodné bytové, rodinné a sociálne podmienky pre starostlivosť, výchovu či realizáciu styku s maloletým dieťaťom. V čase podania správy otec tvrdil, že na návrhu na rozvod trvá a že verí, že sa dohodnú na všetkých náležitostiach úpravy rodičovských práv.

3.2 Kolízny opatrovník vo vyjadrení k tvrdeniam navrhovateľa dňa 17.09.2021 uviedol, že zastáva názor, že pri určovaní formy starostlivosti o maloleté dieťa v rámci výkonu rodičovských práv a povinností, je významným faktorom zistenie, či rodičia napriek rozvratu svojho vzťahu dosahujú takú vyspelosť, že v záujme dieťaťa sú schopní eliminovať prejavy svojich narušených vzťahov do takej miery, aby to na dieťa nemalo negatívny vplyv. Počas vykonaného sociálneho šetrenia nebolo úradu zjavne preukázané, že rodičia uznávajú úlohu a dôležitosť druhého rodiča a sú presvedčení, že i ten druhý je dobrým rodičom. Neprejavili schopnosť dohody a intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia ako osoby, ktoré majú významný vplyv na výchovu dieťaťa by mali nadradiť záujmy a prospech maloletého dieťaťa nad svoje vlastné záujmy a negatívne postoje voči druhému rodičovi. Výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom a konfrontačné správanie nie je na jeho prospech. V súčasnosti (30.09.2021) je komunikácia medzi rodičmi problematická a obmedzená. Medzi rodičmi prebieha konflikt vo veci ich odlišného postoja k úprave rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu a nevyjasnené vzťahové problémy rodičov k ich rozchodu sa prelínajú s rodičovskými povinnosťami. Aktuálne maloletemu dieťaťu poskytuje osobnú

starostlivosť v rozsahu svojich možností a schopností matka. Maloletá N. je na osobu matky primárne citovo naviazaná. Obidvaja rodičia deklarujú skutočnosť, že sa v súčasnosti nevedia dohodnúť na zásadných otázkach súvisiacich s osobnou starostlivosťou o dieťa. Preto v prípade ak nedôjde k dohode medzi rodičmi vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu navrhol zveriť maloletú N. do osobnej starostlivosti matky s prihliadnutím na skutočnosť, že maloletá vzhľadom na svoj nízky vek, pre svoj priaznivý psychický a fyzický vývin potrebuje predovšetkým jej prítomnosť a starostlivosť.

Kolízny opatrovník tvrdil, že úprava styku maloletého dieťaťa by mala zohľadňovať potreby dieťaťa v rámci jeho denného režimu, jeho vek, zdravotný stav, doterajší spôsob a rozsah styku, okolnosti na strane rodičov, ako aj ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne. Aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti má právo v primeranom rozsahu (vzhľadom k potrebám dieťaťa) podieľať sa na jeho výchove, starostlivosti oň i na budovaní citových a rodinných väzieb, pričom obidvaja rodičia majú postupovať tak, aby zabezpečovali najlepšie záujem maloletého dieťaťa, zohľadnili dodržiavania jeho denného režimu tak, aby jeho narušenie nebolo v rozpore so záujmami dieťaťa. Otázka veku dieťaťa je tiež určujúcim a rozhodujúcim faktorom pri stanovení rozsahu styku, s prihliadnutím na potreby dieťaťa. V takomto útlom veku je potreba, aby dieťa malo upravený styk s druhým rodičom častejšie a v kratších časových intervaloch. Touto úpravou styku otca s maloletým dieťaťom je rešpektované právo dieťaťa na udržanie pravidelného rovnocenného osobného styku s druhým rodičom, s prihliadnutím na dôležitosť v prítomnosti oboch rodičov pri výchove dieťaťa, ak oň majú záujem a ak je to dieťaťu na prospech. Doposiaľ úprava styku (neodkladným oparením) nebola nastavená tak, že by zahŕňala i nočné spanie maloletého dieťaťa v domácnosti otca. Uvedeným by došlo k pomerne veľkej zmene, ktorú musí maloleté dieťa samo spracovať. Striedanie prostredia a postupné odlučovanie od matky počas noci u maloletého dieťaťa vo veku 9 mesiacov, ktoré je zvyknuté najmä na prítomnosť matky, musí byť procesom postupným a dieťa nezaťažujúcim.

Kolízny opatrovník súčasne doručil záznam zo dňa 22.09.2021 o 15,312 h spísaný z pohovoru s matkou v nadväznosti na styk otca ktorý sa mal uskutočniť 22.09.2021 o 09,05 h.

3.3 Kolízny opatrovník vo vyjadrení ku skutkovým tvrdeniam navrhovateľa a manželky navrhovateľa doručil súdu dňa 22.10.2021 vyjadrenie týkajúce sa úpravy styku maloletého dieťaťa s rodičom v ňom tvrdil, že úprava styku maloletého dieťaťa s rodičom tvorí špeciálnu zložku rodičovských práv a preto aj táto úprava musí byť v záujme maloletého dieťaťa. Ak rodičia spolu nežijú, styk otca s maloletým dieťaťom je jedným z mála prostriedkov, ktorým sa otec môže podieľať na výchove svojho dieťaťa a na rozvoji jeho osobnosti. Realizácia styku s druhým rodičom je pre normálny vývoj dieťaťa a jeho celkovú životnú situáciu veľmi dôležitá, vzhľadom na potrebu výchovného vzoru otca pre ďalší vývin dieťaťa v rovnakom rozsahu ako vzor u matky. Ak otec prejavuje riadny záujem o výchovu maloletého dieťaťa ak aj o jeho potreby, je v záujme dieťaťa, aby sa styk s otcom realizoval. Plnohodnotná starostlivosť predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu, ale najmä schopnosť spolu efektívne a korektne komunikovať a spolupracovať. V prípade rodičov maloletej N. sa javí, že hlavný problém spočíva vo vzájomnom antagonistickom správaní rodičov voči sebe navzájom a v ich pretrvávajúcich problémoch, či neochote vzájomne plnohodnotne a neutrálne komunikovať a spolupracovať. Keďže nemožno očakávať aktívnu spoluprácu rodičov pri realizácii styku dieťaťa s rodičom, ktorému dieťa nebude zverené do osobnej starostlivosti, je namieste začať dôsledný proces adaptácie dieťaťa, t.j. navyknutia maloletej N. na prítomnosť a starostlivosť svojho otca pri všetkých denných činnostiach (t.j. kŕmení, uspávaní, prebúdzaní, hre, upokojovaní atď.), aby sa otec o dieťa dokázal v každom ohľade všestranne a samostatne postarať, rešpektujúc jeho denný režim. Nakoľko vzdialenosť súčasných bydlísk rodičov je značná (cca 249 km, čo trvá cca 3,5 hodiny cesty autom), v záujme maloletého dieťaťa by bolo vhodné, aby si otec zabezpečil primerané ubytovanie formou prenájmu bytu, resp. apartmánu, v blízkosti bydliska maloletého dieťaťa, kde by sa realizoval kontakt s dieťaťom. Keďže doposiaľ úprava styku nebola nastavená tak, že by zahŕňala i nočné spanie maloletého dieťaťa bez prítomnosti matky, navrhol, aby sa stretnutia otca s dieťaťom nateraz realizovali počas celého dňa, aby si dieťa najskôr zvyklo na celodennú prítomnosť a starostlivosť otca. Pokiaľ proces adaptácie zo strany maloletého dieťaťa zahŕňajúci i spánok (dopoludňajší resp. popoludňajší) prebehne bez problémov a bez zbytočnej psychickej záťaže maloletého dieťaťa, nevidel prekážku, prečo by v budúcnosti nemohol byť styk otca s dieťaťom rozšírený a upravený bez prítomnosti matky aj počas nočného spania.

Skutočnosti týkajúce sa zdravotného stavu matky, na ktoré poukazuje otec, kolíznemu opatrovníkovi neboli nijakým spôsobom preukázané a preto nemôžu viesť opodstatnene k záveru, že „zdravotné

problémy“ matky nie sú pod kontrolou a môžu na vývoj dieťaťa vplývať deštruktívne a matka samotná môže ohroziť psychické zdravie dieťaťa. V bydlisku matky má maloletá vytvorené veľmi dobré materiálne podmienky, ktoré sú v súlade s jej potrebami. Rodinné zázemie maloletého dieťaťa jeho zverením do osobnej starostlivosti matky nebude narušené vzhľadom na to, že starostlivosť sa zabezpečuje v prostredí, na ktoré je maloletá zvyknutá od narodenia a zároveň maloletá pre svoj priaznivý psychomotorický vývin potrebuje najmä prítomnosť matky, na ktorú je primárne citovo naviazaná. Navrhol upraviť styk otca s maloletým dieťaťom každý páry týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 09,00 h do 17,00 h a každý páry týždeň v kalendárnom roku v nedeľu od 09,00 h do 17,00 h (prípadne časovo zosúladiť s aktuálnym denným režimom maloletého dieťaťa), bez prítomnosti matky. Bol toho názoru, že stanovením presných pravidiel a pevného režimu styku otca s dieťaťom, rozdelením rodičovských kompetencií a dodržiavaním dohodnutých pravidiel sa môže naštartovať aj proces budovania dôvery v rodičovskom vzťahu. Vzhľadom k uvedenému netrval na vykonaní znaleckého dokazovania.

3.4 Kolízny opatrovník doručil správu o zdravotnom stave maloletej N. vypracovanú obvodnou pediatričkou MUDr. Q. B. dňa 03.10.2021. Z nej vyplynulo, že dieťa je v starostlivosti ambulancie lekárnky od narodenia, doteraz absolvovalo všetky prehliadky v poradniach podľa odporúčaní. Na prvé vyšetrenie prišli s dieťaťom obaja rodičia, na ďalšie prehliadky chodilo dieťa s matkou. Dieťa sa vyvíja fyzicky aj psychicky primerane veku, je spokojné, povinné očkovanie absolvuje v odporúčanom čase. Choré zatiaľ nebolo. Pediatrička nemá iné poznatky o tom, že by nebolo o dieťa dobre postarané.

4. Z potvrdenia ÚPSVaR Lučenec zo dňa 17.08.2021 súd zistil, že matka poberá rodičovský príspevok v sume 378,10 Eur od 01. júla 2021 do 31.12.2023.

5. Zo správy z Daňového úradu Prešov - pobočka Svidník, doručenej súdu dňa 29.09.2021 týkajúcej sa daňového subjektu KOHAX, s.r.o. súd zistil z kópie daňového priznania k dani z príjmov právnickej osoby za rok 2020 zaslanej elektronicky dňa 12.03.2021, že za rok 2021 nebolo podané daňové priznanie k dani z príjmov právnickej osoby a daňový úrad podotkol, že lehota na podanie daňového priznania za rok 2021 uplynie 31.03.2022.

6. Z Čestného vyhlásenia rodičov otca Q.P. J.L. P. L.Z. J.Z. zo dňa 28.09.2021 vo B.L., vyplýva, že v roku 2019 požičali navrhovateľovi peňažné prostriedky v celkovej výške 100.000 Eur na kúpu nehnuteľností v katastrálnom území V. evidovaných v liste vlastníctva č. XXXX v súvislosti s podnikateľskou činnosťou jeho obchodnej spoločnosti KOHAX, s.r.o., IČO: 45 002 681, sídlo: Gen. Svobodu 681/3, 089 01 Svidník. Pôžička bola poskytnutá bezodplatne a navrhovateľ sa zaviazal ju vrátiť najneskôr do 10 rokov od poskytnutia pôžičky podľa hospodárskych výsledkov KOHAX, s.r.o.

7. Faktúrami od Hotela B., Ž. XX/XXX, R. (6 ks) navrhovateľ preukázal, že za ubytovanie zaplatil 41,50 Eur v dobe od 24.08.2021 do 29.09.2021. Faktúrami otec preukazoval výdavky vzniknuté v súvislosti so stykom s maloletou N. na základe nariadeného neodkladného opatrenia.

8. Z úradného záznamu spísaného dňa 17.01.2022 v spise Okresného súdu Lučenec sp.zn. 6Em/1/2021-55 súd zistil, že dňa 17.01.2022 o 13,25 h sa dostavil advokát matky JUDr. Daniel Pribyl, ktorý ospravedlnil povinnú z neúčasti na výsluchu z dôvodu ochorenia maloletého dieťaťa. Súčasne poukázal na to, že dňa 19.01.2022 bude pojednávanie vo veci sp.zn. 8P/20/2021, pričom ak dôjde k rozhodnutiu, tak predmetné neodkladné opatrenie, ktoré je v tejto veci exekučným titulom, stratí účinnosť. Ak však k rozhodnutiu nedôjde, povinná doručí súdu vyjadrenie k návrhu a požiada o zmenu neodkladného opatrenia.

9. Súd vykonal dokazovanie prečítaním návrhu, písomných vyjadrení navrhovateľa a manželky navrhovateľa, správ kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov, výsluchom navrhovateľa a kolízneho opatrovníka, listinných dôkazov tvoriacich súdny spis, vrátane pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp.zn. 10P/19/2021 a zistil tento skutočný stav:

10. Navrhovateľ a manželka navrhovateľa uzavreli manželstvo dňa 27.10.2028 v S., ktoré je zapísané v knihe manželstiev matričného úradu S. s údajmi ako sú uvedené vo výroku I. tohto rozsudku. Zhodným tvrdením manželov mal súd preukázané, že manželstvo uzavreli po dlhej známosti, z lásky a potom čo už žili v spoločnej domácnosti. V tej dobe navrhovateľ vedel, že manželka navrhovateľa je medikamentózne

nastavená na psychiatrickú liečbu MUDr. K. Ď., psychiatrickou, menovaná trpí diagnózou DG F41.0. Z psychiatrického hľadiska netrpí takou duševnou poruchou, ktorá by znemožňovala starostlivosť o jej maloleté dieťa. Užíva nízke dávky antidepresív, ktoré spôsobilosť matky starať sa o svoje dieťa neovplyvňuje (č.l. 109 správa z kontrolného psychiatrického vyšetrenia matky v pripojenom spise sp.zn. 10P/19/2021). Obaja manželia sú slovenskej národnosti, u oboch ide o prvé manželstvo, posledné spoločné bydlisko mali v R. a za trvania manželstva sa narodila maloletá Nina dňa 28.12.2020. Toto vyplýva zo sobášneho listu, rodného listu a tvrdenia navrhovateľa v návrhu na začatie konania.

Zhodným tvrdením navrhovateľa a manželky navrhovateľa bolo v konaní preukázané, že už v dobe keď bola manželka navrhovateľa tehotná, začalo medzi manželmi dochádzať k nedorozumeniam, začali sa hádať, mali rôzne predstavy o manželskom spolužití. Navrhovateľ ich pripisoval najmä psychike manželky spojenej s tehotenstvom. Manželka navrhovateľa naopak tomu, že obaja mali rozdielne pováh, názorov a rodinného prostredia z ktorého pochádzajú. Vzťahy medzi manželmi sa postupne tak narušili, že manželka navrhovateľa vyhodila navrhovateľa z bytu, ktorý odišiel asi na 3 týždne bývať k svojim rodičom, neskôr sa vrátil, do narodenia dieťaťa manželia spolu žili. Keď sa narodila maloletá N. navrhovateľ sa o ňu po príchode z pôrodnice staral, nocoval pri nej, manželka spávala vo vedľajšej izbe, tvrdiac, že jej vadí keď dcéra plače. Vzájomné vzťahy medzi manželmi sa nezlepšili, zostali napäté, vzájomne agresívne, viackrát bola privolaná polícia a naposledy takto 21.03.2021, kedy došlo znovu k hádke medzi manželmi a po privolanej hliadke polície navrhovateľ musel opustiť byt manželky, odovzdať kľúče a odvtedy manželia nežijú spolu.

Ešte v dobe keď bola manželka navrhovateľa tehotná, tak sa spolu s navrhovateľom na jej podnet zúčastňovali psychologických intervencií u psychologičky Mgr. Q. B.. Napriek odbornému vedeniu sa nepodarilo odstrániť rozpory vznikajúce medzi manželmi.

Od marca 2021 navrhovateľ a manželka navrhovateľa nežijú spolu, ani jeden z nich nemá záujem na obnovení spolužitia. Neprechováajú k sebe citové vzťahy naopak, tie sú antagonistické, nekomunikujú spolu. Najväčšie nezhody medzi nimi vznikajú v súvislosti so starostlivosťou o maloletú N..

Dlhá doba oddeleného spolužitia, nezáujem manželov obnoviť spolužitie a nájsť spoločné riešenie aj v záujme maloletého dieťaťa vedú súd k záveru, že rozvrat ktorý v manželstve nastal je trvalý a hlboký, manželstvo neplní spoločenský účel, žiadnu zo svojich funkcií. Hoci z neho pochádza maloleté dieťa, manželstvo neplní ani výchovnú funkciu a nie je v záujme ani maloletého dieťaťa, aby naďalej vyrastalo v konfliktnom prostredí v ktorom prevláda nervozita, neúcta, nepochopenie a vzájomné slovné napádania manželov.

11. Rozvod má byť prostriedkom umožňujúcim ukončenie manželstva, ak došlo k takému narušeniu manželstva, že tento stav možno charakterizovať ako vážne rozvrátenie manželských vzťahov. V takom prípade manželstvo nemôže plniť účel, pre ktorý vzniklo. Stráca dôvody pre svoje ďalšie trvanie a súd ho môže zrušiť.

12. Podľa § 18 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej „Zákon o rodine“), manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

13. Podľa § 19 Zákona o rodine, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

O veciach týkajúcich sa rodiny rozhodujú manželia spoločne. Ak sa nedohodnú o podstatných veciach, rozhodne na návrh jedného z nich súd.

Na výkon povolaní a na pracovné uplatnenie nepotrebuje žiadny z manželov súhlas druhého manžela.

14. Podľa § 22 Zákona o rodine, k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

15. Podľa § 23 Zákona o rodine, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

16. V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd manželstvo účastníkov konania rozviedol. Príčiny rozvratu manželstva videl súd v nezaujme oboch manželov spolu žiť ako dôsledku rozdielnych povahových vlastností manželov, rodinného prostredia z ktorého pochádzajú, nechote vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť. Rozvrat v manželstve bol zavŕšený ukončením spolužitia manželov.

17. Podľa § 92 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“) na konanie o rozvod manželstva je miestne príslušný súd, v ktorého obvode mali manželia posledné spoločné bydlisko, ak v obvode tohto súdu má bydlisko aspoň jeden z nich. Inak je miestne príslušný všeobecný súd toho manžela, ktorý návrh nepodal. Ak takto príslušnosť súdu nemožno určiť, je príslušný všeobecný súd navrhovateľa.

18. Podľa § 2 ods. 1 citovaného zákona, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Podľa § 93 citovaného zákona, konanie sa začína len na návrh jedného z manželov.

20. Podľa § 94 citovaného zákona, účastníkmi konania o rozvod manželstva sú manželia.

21. Podľa § 100 citovaného zákona, s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

22. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovaný verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, stravovacími alebo zákonodarnými orgánmi.

Riadením Dohovoru o právach dieťaťa sa jednotlivé štáty zaviazali, že ich činnosť bude v najlepšom záujme dieťaťa a ostatnými článkami Dohovoru. Deti na rozdiel od dospelých, nemajú možnosť za svoje práva bojovať, svoje práva uplatňovať a vyžadovať žiadnym legitímnym spôsobom, preto deti potrebujú ochranu a špeciálnu starostlivosť.

23. Podľa Čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

24. Podľa § 24 ods. 1, 4, 5 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

25. Podľa § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

26. Podľa § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

27. Podľa § 30 Zákona o rodine, rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

Na výchove dieťaťa sa podieľa aj manžel, ktorý nie je rodičom dieťaťa, ak žije s rodičom dieťaťa v domácnosti.

Rodičia majú právo použiť pri výchove dieťaťa primerané výchovné prostriedky tak, aby nebolo ohrozené zdravie, dôstojnosť, duševný, telesný a citový vývin dieťaťa.

28. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) a ods. 8 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

29. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. 13)

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

30. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

31. Súd na dokazovaním zistený skutočný stav použil citované zákonné ustanoveniasledujúc záujem maloletého dieťaťa na zistenie, ktorému z rodičov, je možné zveriť dieťa do osobnej starostlivosti.

Navrhovateľ v priebehu celého konania trval na tom, že chce, aby maloletá N. bola zverená do jeho osobnej starostlivosti. Preukázal, že v domácnosti svojich rodičov má vytvorené podmienky pre to,

aby vedel starostlivosť o dieťa zabezpečiť, pracoval by formou home office a v prípade potreby by mu so starostlivosťou pomáhali aj jeho rodičia (toto vyjadrenie uviedol u kolízneho opatrovníka už v konaní sp.zn. 10P/19/2021). Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že maloletá N. nebola nikdy v domácnosti otca, nikdy necestovala autom dlhšie, len v R., na krátke vzdialenosti. Otec tvrdil, že sa chce podieľať na výchove o dieťa.

Matka naopak, trvala na zverení maloletej N. do svojej osobnej starostlivosti. Tvrdila a preukázala, že sa o ňu stará v celodennej starostlivosti. Zo správy o prešetrení pomerov kolíznym opatrovníkom, ale aj od pediatričky dieťaťa bolo preukázané, že dieťa je zdravé, prosperuje, psychomotorický vývin je v norme a starostlivosť matky o dieťa je dobrá. Otec v konaní ničím nepreukázal svoje tvrdenia, že zdravotný stav matky by jej nedovoľoval starať sa o maloleté dieťa. Súd dokazovaním zistil, že rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu boli počas manželstva (v dobe od marca 2021 až doteraz, keď manželia nežijú spolu) realizované na základe uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia. Počas tejto doby bolo preukázané, že starostlivosť matky o dieťa je dostatočná, že otec sa stýkal s maloletou dcérou za podmienok uvedených v uznesení o nariadení neodkladného opatrenia, že na výživu maloletého dieťaťa prispieval, výživné platil v zákonnej výške a dieťaťu kupoval podľa potreby ošatenie, obuv, čo medzi rodičmi nebolo sporné.

Rozhodnutie o tom, ktorému z rodičov sa dieťa zverí do výlučnej osobnej starostlivosti, zohľadňuje množstvo faktorov jednak na strane rodičov, jednak na strane dieťaťa. Tak ako súd uvádza vyššie vo veciach starostlivosti o maloletých je súd povinný prihliadať na záujem maloletého. Záujem maloletého však nemožno vidieť iba v tom, že za každú cenu treba rešpektovať vytvorený faktický vzťah. Zásadne na rozhodnutie o zverení majú vplyv tieto okolnosti:

- osobnosť rodiča (keďže pre zdravý vývoj osobnosti dieťa nevyhnutne potrebuje vzor, výchovu má určovať psychicky zdravší rodič),
- vzťah rodiča k dieťaťu (pozitívny vzťah k dieťaťu, inak povedané, zdravá láska k nemu je základnou podmienkou pre jeho ďalší normálny vývoj),
- charakter, morálka a štruktúra mravných noriem rodičov (pre formovanie vlastného charakteru má mať dieťa dobrý vzor),
- rešpekt k právu dieťaťa stýkať s druhým rodičom (pretrhnutie citového puta dieťaťa k niektorému rodičovi vedie k narušeniu základnej životnej istoty dieťaťa, popudzovanie proti druhému rodičovi neskôr k celému spektru porúch a vypestovaný syndróm zavrhnutého rodiča k poškodeniu psychického vývoja dieťaťa),
- vzťah dieťaťa ku každému rodičovi (pre svoj normálny vývoj dieťa potrebuje trvalú prítomnosť dospelých osoby - najlepšie rodiča, ku ktorej si vytvára pevný a trvalý vzťah),
- vzor pre vytvorenie sociálnej, najmä sexuálnej úlohy, identity (na uspokojivé osvojenie si životnej úlohy musia mať deti vhodný vzor),
- úroveň vzdelania a inteligencia rodičov (rodič, ktorý má výrazne vyššie vzdelanie a inteligenciu bude dieťa viac stimulovať v jeho rozumovom rozvoji, odovzdá mu viac poznatkov a skúseností),
- šírka rodinného zázemia (širšie rodinné zázemie je pre všestranný rozvoj dieťaťa a jeho pocit životnej istoty priaznivejšie),
- kontinuita prostredia pre dieťa (dieťa by, pokiaľ je to možné, nemalo pretŕhať zväzky s ďalšími dôležitými osobami a s prostredím, na ktoré si zvyklo),
- socioekonomický status (ak má rodič viac finančných prostriedkov, môže dieťaťu zabezpečiť lepšie životné podmienky).

Prvé 4 z citovaných kritérií možno považovať za najdôležitejšie, ostatné ich dotvárajú podľa aktuálnych podmienok konkrétnej rodiny. Súd po vykonanom dokazovaní s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa, jeho vek, odôvodnené potreby, možnosti a schopnosti oboch rodičov dospel k záveru, že v súčasnosti je nevyhnutné, aby dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá dieťa vychováva, stará sa o neho, starostlivosť je dostatočná a vývoj dieťaťa napreduje. Medzi rodičmi nebolo sporné, že v dobe keď dieťa matka prišla s dieťaťom z pôrodnice bol to otec, ktorý sa o dieťa staral, vstával k nemu v noci, kým ho, spával s dieťaťom. Otec dokáže dieťa prebaliť, dokáže ho obliecť, upokojiť. Dokazovaním bolo ďalej zistené, že dieťa od útleho veku má detskú postieľku, v ktorej nocuje, dieťa pravidelne zvykne minimálne jednu noc v týždni prenocovať u starej matky z matkinej strany. Práve z tohto dôvodu a z dôvodu značnej vzdialenosti svojho bydliska, ako aj preto, aby sa aj širšia rodina otca mohli s dieťaťom stretávať, otec v priebehu celého konania trval na tom, že žiada zveriť maloletú N. do osobnej starostlivosti. Súd preto zameral dokazovanie na zistenie, či také rozhodnutie by bolo v záujme dieťaťa.

Tak ako súd uvádza vyššie obaja rodičia majú rodičovské práva, obaja sú schopní maloleté dieťa vychovávať a majú zabezpečené podmienky na starostlivosť o dieťa. Otec síce nemá vlastný byt (čo však

nie je na ujmu dieťaťa, ani nedostatku otca dieťa vychovávať) býva v spoločnej domácnosti s rodičmi, ktorým prispieva do domácnosti sumou 100 Eur mesačne a sám uviedol, že v prípade potreby by mu so starostlivosťou o dieťa pomáhali rodičia (v správe kol. opatrovníka už pri nariadení neodkladného opatrenia). Matka má vlastný byt, v ňom má dieťa vytvorené dostatočné podmienky na zabezpečenie svojej starostlivosti.

Súd pri rozhodovaní prihliadol na to, maloletá N. má iba jeden rok. Ide o malé dieťa, ktoré síce pozná aj otca, ale nikdy nebolo v prítomnosti iných osôb a už nie v domácnosti otca, pretože nikdy rodičia s dieťaťom nenavštívili domácnosť otca a starých rodičov z otcovej strany. Pokiaľ otec tvrdil, že s dieťaťom by dokázal sám cestovať 249 km, prípadne s pomocou inej osoby, súd konštatuje, že takáto cesta dieťaťa v súčasnosti nie je v jeho záujme preto, lebo dieťa postupnými krokmi a s pomocou oboch rodičov musia naučiť na cestovanie do značných vzdialeností, prípadne premiestňovanie z jeho bydliska na iné miesta. Okrem toho súd vzal do úvahy, že rodičia medzi sebou majú konfrontačný postoj, nedokážu spolu komunikovať, nedokážu sa zhodnúť na podstatných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa. Navrhovateľ navyše tvrdil, že mu nevyhovuje ani doteraz upravený styk nariadený na základe jeho návrhu na neodkladné opatrenie.

Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal nariadenia znaleckého dokazovania, aby klinicky boli preukázané predpoklady oboch rodičov na to, akým spôsobom má byť upravený jeho styk s dieťaťom a, aby sa vyjadril znalec k spôsobu akým sa má realizovať styk s tým z rodičov ktorému dieťa nebude zverené do osobnej starostlivosti, tak v súčasnosti tento dôkaz súd považoval za nedôvodný, vzhľadom na útlý vek dieťaťa a na dostatočné dôkazy v spisoch o tom, že súd má zistené všetky potrebné skutočnosti, aby mohol rozhodnúť o umiestnení dieťaťa, ale aj o úprave styku, hoci navrhovateľ v návrhu na začatie konania a aj v priebehu celého konania tvrdil, že styk chce ponechať na dohode rodičov.

Keď súd vyriešil otázku rozvodu manželstva, považoval za nevyhnutné, aby čo najskôr sa začal realizovať výkon rodičovských práv a povinností k maloletej N. preto, že dieťa rastie, postupne si musí zvykať a prispôbovať sa novým podnetom a zmeneným pomerom v tom, že rodičia spolu nežijú, ale musí byť zabezpečená jeho starostlivosť, zabezpečené právo rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti na to, aby sa mohol podieľať na výchove, usmerňovaní, styku s dieťaťom a samozrejme aj plnením vyživovacej povinnosti. Z týchto dôvodov súd rozhodol o zverení maloletej N. do osobnej starostlivosti matke s tým, že právo oboch rodičov dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok zostáva zachované, keďže obaja sú nositeľmi rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu. V priebehu konania sa rodičia dohodli na výške výživného na maloletú N.. Výživné v sume 150 Eur mesačne súd považoval za také, ktoré si vyžadujú odôvodnené potreby dieťaťa, možnosti a schopnosti otca s prihliadnutím aj na to, že matka si v súčasnosti plní osobnou starostlivosťou vyživovaciu povinnosť k dieťaťu, súd zohľadnil aj to, že poberá prídavok na dieťa a rozsah osobnej starostlivosti matkou o dieťa je vo finančnom vyjadrení vo výške 30 Eur mesačne. Výživným poskytovaným matkou spolu s výživným od otca a rodinným prídavkom budú v súčasnosti odôvodnené potreby dieťaťa plne uspokojené. Rodičia sa dohodli aj na tom, že splatnosť výživného bude vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

32. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že je potrebné rozhodnúť o úprave styku otca s maloletým dieťaťom, lebo si to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. Komunikácia medzi rodičmi maloletého dieťaťa je problémová, nevedia dospieť ku vzájomnému konsenzu ohľadne styku otca s dieťaťom. Kolízny opatrovník navrhol, aby sa styk otca uskutočňoval v dlhších časových intervaloch, aby mal otec možnosť postarať sa o maloleté dieťa, tráviť s ním viac času a podieľať sa tak aj na jeho výchove. Matka súhlasila s tým, že otec sa bude s dieťaťom stýkať bez jej prítomnosti a stotožnila sa s tvrdením kolízneho opatrovníka. Otec naopak, nesúhlasil so stykom v dlhších časových intervaloch, tvrdošijne trval na tom, že chce, aby sa stýkal s maloletou N. vo svojej domácnosti, dieťa u neho nocovalo.

33. Súd musí vo všetkých prípadoch rozhodovania o výkone rodičovských práv a povinností rešpektovať právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia a ku schopnostiam rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým, rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi (§ 24 ods. 4 Zákona o rodine).

34. Úprava styku maloletého dieťaťa s rodičom tvorí špeciálnu zložku rodičovských práv, preto musí byť aj úprava tohto styku v záujme maloletého dieťaťa a súd je na záujem dieťaťa povinný vždy prihliadnúť pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností. Je treba zohľadniť nielen právo rodiča,

ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, ale aj právo dieťaťa stretávať sa s týmto rodičom. Vzhľadom k tomu, že rodičia dieťaťa spolu nežijú, styk otca s maloletým dieťaťom je jedným z mála prostriedkov, ktorým sa otec môže podieľať na výchove dieťaťa a na rozvoji jeho osobnosti. Je v záujme dieťaťa, aby sa dospelí rodičia naučili navzájom konštruktívne komunikovať o záležitostiach svojho maloletého dieťaťa. Realizácia styku s druhým rodičom je pre normálny vývoj dieťaťa a jeho celkovú životnú situáciu veľmi dôležitá. Záujem dieťaťa pritom treba chápať čo najextenzívnejšie, keď v záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva, uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj iných právnych predpisov.

35. Tým, že rodičovské práva k maloletému dieťaťu majú obaja rodičia, má aj otec právo sa s tým stýkať, rovnako právo maloletého dieťaťa je, aby malo zabezpečený nerušený a plnohodnotný kontakt aj s druhým rodičom. Model otca pri výchove maloletého dieťaťa je nenahraditeľný a aj prospešný. Otec má právo podieľať sa plnohodnotne na výchove maloletej. Pravidelný styk otca s maloletou je nevyhnutný vzhľadom na potrebu výchovného vzoru otca pre ďalší vývin dieťaťa v rovnakom rozsahu ako vzor matky. Len tak možno predpokladať postupné budovanie vzájomného vzťahu otca s dieťaťom.

36. V záujme dieťaťa je, aby sa styk s otcom realizoval, pričom otec prejavuje riadny záujem o výchovu dieťaťa, aj o jeho potreby. Doterajšie opatrenie súdu (uložené výchovné opatrenie) neprinieslo výsledok v podobe dohody rodičov ohľadne participácie otca na výchove dieťaťa a spôsobe realizácie práva otca na styk s dieťaťom preto, lebo otec trval na zverení dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti a prípadne na úprave styku v takom rozsahu, že dieťa bude u neho nocovať. Súd vníma hlavný problém vo vzájomnom antagonistickom správaní rodičov voči sebe navzájom a v ich pretrvávajúcich problémoch, či nechcote vzájomne plnohodnotne a neutrálne komunikovať. Je nevyhnutné mať na zreteli, že plnohodnotná starostlivosť predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu, ale najmä schopnosť spolu efektívne a korektne komunikovať a spolupracovať, a teda vyžaduje vysokú mieru osobnej a osobnostnej vyzretosti a vyspelosti oboch rodičov s tým, aby si boli predovšetkým vedomí základnej miery svojej zodpovednosti za výchovu a priaznivý vývoj svojho potomka. Súd pri úprave styku otca s maloletým dieťaťom prihliadol na potrebu udržiavania prirodzeného vzťahu maloletej s otcom, pričom prihliadol rovnako na záujem maloletej, denný režim a potreby z toho vyplývajúce. Súd zohľadnil útlý vek dieťaťa, skutočnosť, že doposiaľ nebolo zvyknuté na trávenie času bez matky dlhšiu dobu, že doteraz trávilo s otcom len krátku dobu na základe nariadeného neodkladného opatrenia. Zároveň súd rešpektuje aj právo otca stýkať sa so svojim dieťaťom a preto upravil jeho styk s maloletou N. každú prvú a tretiu sobotu kalendárneho mesiaca v čase od 10,00 h do 18,30 h a každú druhú nedeľu v kalendárnom mesiaci v čase od 10,00 h do 18,00 h bez prítomnosti matky. V tomto smere sa súd stotožňuje s názorom kolízneho opatrovníka, že je na mieste začať dôsledný proces adaptácie, navyknutia maloletej N. na prítomnosť a starostlivosť svojho otca pri všetkých denných činnostiach (kŕmení, uspávaní, prebúdzaní, hre, prechádzke a podobne), aby sa otec o dieťa dokázal všestranne a samostatne postarať pri rešpektovaní denného režimu dieťaťa. Úprava styku obsiahnutá vo výroku rozsudku je podľa názoru súdu v tomto čase vhodná, sledujúca predovšetkým najlepší záujem maloletého dieťaťa, kedy dieťa bude na jednej strane tráviť viac času so svojim otcom, adaptuje sa na nové prostredie (ktoré dieťaťu zabezpečí otec), aby sa mohol s dcérou stretávať a tráviť s ňou čas, pričom táto úprava bude postupným a dieťa nezaťažujúcim procesom. Takto určená úprava styku zabezpečí maloletej právo na pravidelný styk s otcom a bude zabezpečené aj právo otca na kontakt s dieťaťom. Zároveň sa stanovujú presné pravidlá a pevný režim styku otca s dieťaťom, čo je v záujme maloletej, ako aj jej rodičov. Pokiaľ proces adaptácie zo strany maloletého dieťaťa prebehne bez problémov a bez zbytočnej psychickej záťaže maloletej, súd nevidí prekážku v tom, aby v budúcnosti styk otca s maloletým dieťaťom nemohol byť ešte viac rozšírený a upravený. Súd vyslovuje presvedčenie, že zlepšenie vzájomnej komunikácie rodičov o výchove dieťaťa, rozdelení rodičovských kompetencií a dodržiavania vzájomne dohodnutých pravidiel povedie k úspešnému budovaniu dôvery v rodičovskom vzťahu.

37. Súd sa domnieva, že takýto model úpravy styku otca s maloletou je za daných okolností pre oboch rodičov kompromisný a pre maloletú priaznivý z hľadiska perspektívy a šance vybudovať a upevňovať vzťah s otcom. Nič nebráni niektorému z rodičov navrhnúť neskôr, keď dieťa už vzhľadom na svoj vek bude vyspelejšie a samostatnejšie, novú úpravu styku s maloletým dieťaťom tak, aby zodpovedala novým okolnostiam, časovým a sociálnym možnostiam rodičov a predovšetkým veku a záujmom dieťaťa tak, aby styk otca s dieťaťom bol upravený v každom veku dieťaťa vždy v súlade s jeho potrebami a v jeho najlepšom záujme, a to aj v širšom rozsahu ako doposiaľ.

38. S ohľadom na rozhodnutie o úpravu styku otca s maloletou N. súd zároveň matke maloletého dieťaťa uložil povinnosť maloleté dieťa na styk s otcom pripraviť a to riadne, čo znamená primeraným oblečením, obutím, ale aj psychicky, to je motiváciou tak, aby sa maloletá na styk s otcom tešila a aj ho s radosťou prežívala. Je preto úlohou matky, aby aktívne a cielene pomohla dieťaťu nevtieravým a citlivým spôsobom vybudovať si vzťah s otcom, s ktorým nie je v denno-denne v styku a pred kontaktom s otcom dieťa patrične na toto stretnutie aj po psychickej stránke správne pripraviť a dieťa pozitívne motivovať. Je však aj na otcovi, aby svojou iniciatívou a svojim prístupom k dieťaťu toto úsilie matky podporoval a dieťa pravidelne navštevoval. V neposlednom rade by si obaja rodičia mali uvedomiť, že by malo byť predovšetkým ich záujmom, aby sa situácia ohľadom maloletej N. upokojila a ich maloleté dieťa nebolo vystavené stresujúcim faktorom, ktoré môže mať negatívny vplyv na jeho emocionálny a duševný vývoj.

39. Súd súčasne uložil obom rodičom povinnosť, že v prípade, ak sa styk s maloletou N. zo závažných dôvodov nebude môcť realizovať, že každý z rodičov je povinný oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi najneskôr 24 hodín pred určeným začiatkom styku. V prípade závažných dôvodov na strane dieťaťa je matka povinná poskytnúť otcovi náhradný termín jeho styku s maloletým dieťaťom v rovnakom časovom rozsahu, napríklad v situácii, keď by dieťa ochorelo, zdravotný stav dieťaťa by nedovoľoval, aby sa mohol styk otca s ním uskutočniť, prípadne dieťa by bolo náhle hospitalizované a podobne.

40. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že povinnosť oznámiť dôvody, ktoré bránia styku otca s maloletou N. neplatí len pre matku dieťaťa, ale rovnako aj pre otca. Ak mu v styku s dcérou zabráni závažná prekážka, bude povinný túto skutočnosť oznámiť najneskôr 24 hodín pred určeným začiatkom styku matke, aby si táto mohla s dcérou pripraviť náhradný program a dieťa na styk s otcom zbytočne nepripravovala.

41. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že vzťahy medzi rodičmi sú vážne narušené, rodičia spolu nekomunikujú. Matka spolupracuje s Referátom poradenskopsychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec a podrobuje sa psychologickému intervencii. Keďže nedostatok vzájomnej komunikácie medzi rodičmi nemôže byť na ujmu maloletého dieťaťa, súd rozhodol o uložení výchovného opatrenia maloletému dieťaťu a jeho rodičom (výrok VII. tohto rozsudku) v trvaní 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku spočívajúceho v povinnosti podrobiť sa sociálnemu a psychologickému poradenstvu v referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec.

42. Súd nepovažoval za dôvodné osobitným zamietavým výrokom rozhodnúť o návrhu otca na zverenie maloletej N. do jeho osobnej starostlivosti z týchto dôvodov:

V mimosporových konaniach sa verejný záujem na zákonnej ochrane určitých právnych vzťahov prejaví v tom, že je potlačená individuálna autonómia vôle subjektov a konanie v zákonom stanovených prípadoch sa začne ex offio, keď sa súd „dozvie“ o skutočnostiach odôvodňujúcich začatie konania. Súčasne právnym následkom začatia konania uznesením súdu mu dáva kompetenciu vymedziť predmet konania (v spore identifikovaný v petite žaloby).

V intenciách čl. 5 Civilného mimosporového poriadku je prelomená dispozičná zásada v takých konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Zároveň je uvedené prejavom vyšetrovacieho princípu, keď súd musí z úradnej povinnosti vyšetrovať skutočný stav vecí.

43. Pokiaľ Civilný mimosporový poriadok v osobitnej časti pri vymedzení jednotlivých druhov konaní nedeclaruje, že konanie možno začať len na návrh, môže toto konanie začať aj bez návrhu a aplikuje sa spravidla zakotvené v komentovanom ustanovení. Výrok rozhodnutia preto neobsahuje súčasne aj zamietavý výrok, ale z výroku samotného rozhodnutia je zjavné, ako súd rozhodol odlišne od petitu uvedeného v návrhu na začatie konania.

44. Podľa § 52 C.m.p. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania, lebo účastníkom žiadne trovy nevznikli.

45. Podľa § 58 C.m.p. o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

46. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku na Okresný súd Lučenec, Fiľakovská cesta 287, 984 01 Lučenec. Manželka navrhovateľa a kolízny opatrovník nemôžu podať odvolanie, lebo sa práva podať odvolania vzdali. Odvolanie môže podať navrhovateľ.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 62 ods. 1, 2 C.m.p. je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 C.m.p., v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 C.m.p., zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 C.m.p., odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 C.m.p., odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 C.m.p., na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 349 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1000 Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva práva na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnenne premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvoде manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.